

FÓIA BELETRISTICA.

Ese de dóua-ori la luna, a ceea in 1. si 15.
c. v. in formatu de o cóla si jumetate.

Manuscriptele si banii de prenumeratiune
sunt a se indreplá la Redactiunea jurna-
lului: Strad'a postei vechie Nr. 1.

Nr. 2.

PEST'A 15 27. JANUARIU.

Anulu III. 1865.

Pretiu de Prenumeratiune: pentru Mo-
narchi'a Austriaca la unu anu intregu 5 f.
la jumetate de anu 2 f. 50 xr. pentru Roma-
ni'a si strainetate la unu anu intregu 7 f. la
jumetate de anu 3 f. 50 xr. Prenumera-
tiune la trei lune nu se primesce.

CONCORDÍ'A.

oda propusa de domnulu Emanuilu Zeleschi, doptorantu de drepturi cu ocasiunea serbârii anului
nou d'in partea junimii romane studióse la universítatea d'in Vien'a.

Concordia res parvae crescunt,
Discordia maximae dillabuntur.

Te aventa si-ti ia sborulu mândra Musa romanésca
Dela culmile Carpate cátra Alpi pentr' unu momentu!
Fâ ca dulcele teu neptaru cantulu meu sê-lu indulcésca,
Ca sê cantu la frati-mi nobili intr' acestu strainu pamentu,
Unde din'a 'ntielepciunii de pe-a Daciei campii
I-a chiamatu ca sê-i adepesale ape vii.

Feciori si frati de-o mama! Feciori de barbatia!
Crescuti ca cedrii ténerei d'in codrii lui Libanu,
Nutriti cu-acele-si lapte, ce inimile 'nvia,
Purtati de-acele-si bratie a ficei lui Traianu,
Tratati intr'o mesura de-o mama generósa,
Ca fiii si-i iubesc, ca sâstetulu d'in ea;
Pe-o clipa dati-mi voia! in óra momentósa
Sê ve 'ntonediu unu cantecu pe juna lir'a mea.

Dac' aruncâmu o clipa privindu in lumea mare
Pamentulu cestu gigantecu, colosulu firmamentu,
Pe locu ni se presenta unu lucru de mirare,
Unu adeveru statórnicu, unu sacru-asiedimentu.
Affâmu o armonia tiesuta cu prudentia

In totu ce vede ochiulu, in totu, ce s'a creatu,
Concordi'a domnesce c'o rara iscusintia,
Ca legea temelii celni a totu innaltu.

Priviti ceresc'a bolta, ce colo susu se'tinde,
De stele presurata, ca tronu inauratu,
Ce mana de 'nsotire cu gratie intinde
Pamentulu de dens'a atátu de departatu:
Priviti cum 'lu saruta prin radiiele focóse
A sórelui gigantecu d'in centrulu luminatu,
Prin gingasiile radie a steleloru lucióse
Si prin regin'a noptii d'in spléndidulu palatu.

Priviti câtu de fratiesce si polii se saluta
Prin undele fuginde pe oceanulu latu,
Ce retacescu prin spume, si dela Nordu se muta
Spre sudícele regii eternu si necurmatu.
Priviti la riuletie, cum curgu neobosite,
Cum nesuescu spre-o tienta, si cum se intalnescu!
Cum si 'mpreuna cursulu d'in unghiari diferite,
Cum crescú ca de minune, si cum se totu marescu!

Priviti la codrul verde, la lunci si dumbravióre,
Cu câta 'mbratiasiare priimescu in sînu-si blandu
Pe 'naripatii cantori, jivini si taritóre,
Cu cât' adapostîre pre tôte le cuprindu.
Priviti la floricele pe liber'a campia,
Cum stau de gratiöse naturei suridiendu,
Cum chiama fiuturasii, sê guste ambrosîa
D'in svavele pocale ce dulce le deschidu !

Esemples numeröse d'in fire chiaru luate
Sierbescu spre documinte, câ 'nnaltulu creatoriu
A indiestratu natur'a cu legi nestramutate,
Ce nu se potu calcare de fii-si muritori !
Concordî'a e legea, ce tôte le unesce,
Ce dâ la tôte viétia, sê póta prosperà,
Ér' totu, ce se revolta, si 'n contra-i nesuesce,
Se pedepsesce aspru, nu póte subsistà !

Dar' ca s'avemu esemple de-o demustrare via
A temei, care 'n moto mai susu o'a pronuntiatu,
Apoi luâmu la mana lumesc'a istoria,
Ce viétia omenimii fidelu a conservatu ;
Istori'a ni spune, si faim'a cu guri multe,
Câ pana candu o ginte concordî'a iubi,
Crescù ca de minune in arte si 'n virtute,
In gloria 'n putere respeptu-si reslati.

Pe tempulu câtu in Rom'a concordî'a domnisa,
Pe câtu in fii-si nobili unu sùfetu palpità,
Stîndardele romane o lume cucerisa,
O lume 'ntrég' atuncia spre Rom'a cautà :
Sciintiele ce 'nnaltia poporulu la marire
Vlastau in propasire si musele dimbià ;
Triumfe numeröse pasiau cu stralucire
Spre 'naltulu Capitolu car' Martiu le conduceà.

Si de erau Elinii, acelu poporu de fala
Nascutu sê fie 'n lume o ginte de eroi,
In strinsa legatura pe scen'a triumfala,
Ei ar fi fostu modele in pace si 'n resboiu.
Minerv'a preste densii resfulgerà sciintia,
Si Martiu cu barbatia invingeri li serbà,
In arte escelara c'o rara stralucintia
De glori'a Eladei pamentulu se mirà.

Insa curandu ce 'n contra concordiei, ce este
A firii sacra lege, abâteri s'au facutu,
Candu mintea se supusa la pátima orbesce,
Si semtinalitatea despotu fu absolutu,
Principiile sacre au devenitu abnorme,
Capriciulu ca o ciurma rerunchii revoltà,
Natur'a credinciósa padindu a sale norme
A nimicitu prin mórte pre cei ce-o atacà.

Deci dar' in data cringulu epoei aurine
'Si straformâ aventulu si pasiulu seu maretiu,
Candu foculu desbinârii in vetrele dieine
Se atitiâ de man'a fatalei reutâti ;
In data 'n peptu si 'n sînulu cetâtiloru regine
Eruptu-a nepasarea si negrulu euismu ;
Se nimici bravur'a, virtutea si-ori ce bine,
Si locu-i ocupasa crudelulu vandalismu.

Cultur'a parasîta de ce-i ce-o radîcara
O prada devenisa barbarului omoru,
D'in Rom'a si Aten'a, ce-adencu se surupara
Ruine numai triste remasa n urm'a loru.
De-atunci prin lume faim'a vestesce la popóre,
Câ Grecii si Romanii o dat' au stralucitu,
Ni spune cum câ fura natiuni de nume mare,
Si numai desbinarea in fii le-a nimicitu.

De-aceea, frati de-o mama ! in or'a momentósa,
Candu anulu vechiu espira ér' noulu incependu,
Nu potu aflà o tema, mai apta mai frumósa,
Decâtu despre unire sê uru, si sê ve cantu :
„Concordî'a ve fie eternu conducátore
„In totu, ce este nòbilu, in totu, ce este santu ;
„In totu, ce nasce'n lume virtute, si onóre,
„Si gloria, si-o sórte felice pe pamentu.“

„Concordî'a ve fie parol'a principala,
„Si-apoi a vóstre fapte sublimu s'oru decorà
„Cu frupte auróse, cu resultatu de fala
„Cunur'a nemuririi prin ea veti cascigà ;
„Câci numai prin unire putè-veti prourmare
„Lucrârile 'ncepute de-ai vostri proluptasi,
„Ce viétia-si consecrara spre a pátriciei naltiare
„Spre binele natiunii, si spre-ai virtutii pasi.“

„Atunci eroii nostri cu càpetele-albite
„Slabiti de caruntia d'in sùfetu voru saltà,
„Vediendu, cumca urmasii cu bratiele unite
„Pasiescu voinici spre culmea, ce densii o tientîà ;
„Vediendu c'ale loru fapte de tempuri sguduite,
„Ce 'n lupte necurmate invingeri au purtatu,
„Se suplinescu prin june acum'a inflorite,
„Prin carile se sbate unu sange nestricatu !“

„Pe-acésta cale numai noi culmea vomu ajunge,
„De unde ne dimbesce unu fálnicu venitoriu,
„Si binecuventarea d'in ceriuri ni va curge,
„Si glori'a strabuna avè-vomu spre sîmbolu,
„Eróicele umbre d'in negrele morminte
„Rechiama apasate de-alu tiernei rece valu
„Prin versu de aplaudare aceste dulci cuvinte :“
„„Concordî'a ve fie modelulu principalu !““

Vien'a in 12. Ianuariu 1865.

V. Bumbacu.

Reactiune, séu: cine domnesce?

(Novela.)

(Urmare.)

IV. Dómn'a Pompadour.

Elu se aruncâ in careta, si se grabi la curte. Acì in Tuilerie se apropiâ indata câtra chiliele dómnei Pompadour.

Tóta lumea scie, ce a fostu dómn'a Pompadour la regele Ludovicu XV. Ea a fostu dómna atotu-poternica peste inim'a, vointi'a si imperati'a densului. Ea n'a mai fostu in flórea vietiei sale. Erà cam de 35. ani, in sa d'in grati'a ei n'a perdutu nimic'a, ci inca spiritulu ei s'a mai inavutitu. Regele erà inca si atuncea in catusiele ei. Nimica nu cutezà a face in contra vointiei ei famili'a regelui, nici chiaru ministrulu primariu, cardínalulu Bernis. Ast'a se scia la curte, se scia in Paris, si in tóta imperati'a. Firesce câ nu-e ceva gloriosu pentru o natiune mare a fi guvernata de câtra „steng'a“ regelui. Insa nu trèbue sè uitâmu, câ Francesi pe atuncea faceau versuri, cantau in trille, si tóte le tieneau de drepte, bune si fromóse indata ce si regele le tieneà de aseme-ne. Franci'a deci cu unu picioru ingenunchià innaintea regelui, cu cel'a-l-altu innaintea iubitei lui. Numai o partîda, carea de síguru cutezà sè fie jalusa, d. e. regin'a, nobilimea veche a curtii, séu unu ministru cum erà Cardínalulu Bernis, formà pe lenga crutiarea cea mai mare, óresi-care opusetiune.

Favorit'a cea istétia a regelui o scia bine acést'a. Insa putienu se temeà de partîd'a contraria. Domnii cei mai renumiti a curtii erau pe partea ei, si se puneau in genunchi innaintea ei. Chiaru si Voltaire erà multumitu candu ea odata se uitâ câtra elu cu amicitate. Totu-si câtra nimenea nu se uitâ cu atât'a gratia — afara de rege — ca câtra principele Soubise.

In adeveru, principele, cu tóte câ erà aprópe de 40, erà unu barbatu de totu placutu, istetiu, glumetiu, plinu de spiritu si atragatoriu. Amores'a regelui, pe lenga tóta istetimea si cunoscinti'a sa de lume, nu poteà tainui, câ pre elu 'lu vede si-lu asculta mai bucurósa, decâtu pre toti cei'a-l-alti, si-i crede, câ densulu o iubescce numai pentru ea si pentru nimicu alt'a. Principele erà unulu d'intre spiritele cele tari. Asià erà elu si la favorit'a regelui, — amoresu incantatu de câtra ea, care numai cu síl'a 'si retieneà in peptu erumperea unei pasiuni, ce acolo — nici nu erà. Dóm-

n'a Pompadour i-a observatu de multe-ori lupt'a lui intre respectu si amoru, si fâra voia se inchinà inim'a ei câtra elu, cu tóte câ aceea trebuià sè fie numai a regelui. Pentru principe aveà unu semtiu, ce nu erà iertatu a-lu avè, si chiaru pentru câ nu i-a fostu iertatu, atràgerea ei erà cu atâtu mai intima. Dómn'a fina totu-si se ferià de lume sè nici nu viseze despre aceea, de ce se rusinà ea in sa-si. Si in adeveru, despre acést'a nici in visu nu cugetà la curte nimenea. Insa principele scia ce face, a rolatu mai departe ca amorezu, si se rideà in síne.

„Ce ai uitatu aicea fluturasiule?“ intrebâ de elu, candu intrasa; câci abià o óra de candu s'a dusu dela ea.

„Ah scumpa dómna, la Dta totu-déuna amenorocire a me uitâ pre mine insu-mi. Cum ar si potè fi altu-cum?“ disa Soubise, si-i radîcâ man'a fromósa la buzele sale: „Pre mine insu-mi; asià sè traescu!“

„La objeptu, domnulu meu; câci sfer'a Dtale e atâtu de mare, câtu nu sciu totudeun'a candu vorbesci de Dta, pricepi óre Franci'a séu Europ'a intréga.“

„Mi se'mpare, amabila dómna, câ asta-di voesci a fi putientelu aspra; si totu-si fâra ca sè voesci, in locu de ironia, 'mi spuni adeverulu. Fâra gluma, voiamu sè vorbescu despre mine, adeca despre Franci'a, va sè dica despre Dta.“

„Oh ce sariture lirice!“ strigâ dómn'a Pompadour. „Dta ai talentu de a te face poetu de ode.“

„Si cine n'are acelu talentu, care se sentiesce fericitu a fi in apropierea Dtale?“

„Insa Dle principe, voi ai sè vorbesci despre Dta insu-ti.“

„Bine, gratiósá Dómna, despre mine; in sa finti'a mea se contopesce in a Dtale, ce e in contra Dtale, e si in contra mea. Si eu...“

„Dle Principe, eu nu te intielegu asta-di. Vorbescce in prosa; eu despretiuescu foculu de ghiatia a poetiloru de ode.“

„Ei bine, prosa séca! — Scii Dta in care societate se cantâ mai nainte cantulu de strada, unde glumele fura reprezentate prin vorbe nespalate?“

„Dta pricepi nebuni'a, ce o cutediara in con-

tra mea? In care societate? Póte la cardínalulu nostru celu poetícu? Nimeritu-am?”

„De jumetate! La clientulu lui, la spurcatulu de Gatry. Misielulu de elu acuma va fi vendutu de câtra toti amicii betivi ai lui; câci e aprópe sê cada victím'a faptelor sale nerusinate, — sê fie osendítu pe mórte.“

„Cum? Ce dici?” strigâ dómn'a uimita.

„D'in cas'a marinei, ce o manipulà elu, lipsece o multime de bani, se dice câ mai multu decâtu unu milionu. Si acést'a fu ceea, ce mai nainte cu o óra am uitatu sê-ti spunu. Deci eu avui dreptu, câ acést'a privesce la mine, privesce la Dta, si la Franci'a.“

„Si Dta scii bine Principe?”

Principele acù 'i povestì tóte câte le sciiu mai de aprópe, aceste le si infrumsetiasa dupa placu, si adusa innainte si intemplantia sermanului si nefericitului portatoriu de socóte, alui Larmes. Elu depinsa insielatiunea lui Gatry, si desperarea necasitului Larmes, suferintiele sermanului si nescutítului betranu cu nisce colori atâtu de vii si asià de petrundiatoriu, câtu dómn'a iritâbila versà làcrime.

„Nu,” strigâ ea „ast'a nu se póte intemplantia; acestu omu nevinovatu si onestu nu póte fi jertf'a monstrului. Stai bunu principe câ tóte sunt asià precum mi le spusesi?”

„Pentru totu cuventulu ce l'am disu.“

„Asià iérta-me sê te lasu. Trèbue sê me ducu la rege. 'Ti multiamescu iubitul meu principe, câ mi-ai aretatu calea câtra o fapta nobila. Astufeliu de blastematie, ce le clocesce Gatry, nu potu mengi pamentulu Franciei. Regele cùgeta afundu.“

„Si angerulu lui celu bunu nu se 'ndeparta de elu. Iérta-me sê sarutu man'a acelui angeru, ca sê fiu santitu si eu putientelu.“

Principele se indepartâ. Dómn'a Pompadour cerù intrare la regele.

V. Regele.

„De multu te aseptu dulcea mea Marquise (dómna nobila)!” disa regele, apropiindu-se de ea.

„Am intielesu câ Maestatea Ta ai datu audíntia estraordenaria solului anglezu.“

„Da, insa omulu acest'a multu m'a torturatu prin povestile lungi ale sale. 'Mi pare bine câ am scapatu de elu. In urma l'am indreptatu la cardínalu. — Insa ce-ti lipsece?” Te sentiesci reu

Marquise? Mai câ nu credu câ ai plansu. Nu te sentiesci bine?”

„La regele meu totu-déun'a me semtiu bine.“

„Iubita dómna! Ocupa locu. Adusu-ti-ai ceva de lucru? Ti voiu ajutà a insirà margaritare. Ti voiu povestì despre domnisiór'a Autun o intemplantie frumosica, o intriga de amoru fàra pareche; abia o vei crede. Pe mine m'a facutu a ride pana sê moru. Insa eu nu me potu uità la ochii plini de làcrime a Antonetei mele. Marturisesce-mi mai nainte, avutu-ai atare necasu?”

„Da, Sire, am avutu necasu asupra reutatei tulburatóre a amoru ómeni, si m'a dorutu, câ sub domnirea monarcului celui mai bunu cutéza a pune vin'a pe altii intr' unu modu infiratoriu. Câci...“

„Povesteste-mi-o dulce copila. Odata totu-si voiu sê fiu aspru. Ce sum eu? Ce sum eu, daca prin puterea mea regésca nu sum in stare a stórce làcrime de bucuria d'in ochii Dtale? — Deci cine te-a vatematu?”

„Totu acel'a care pre tîne, si care a vatematu demnitatea si numele regelui celui mai dreptu si iubitoriu de ómeni.“

Regele trasari si intrebâ mai departe cu curiosítate incordata. Dómn'a povestì intemplantia si planurile cele rusinóse ale domnului Gatry, si cum voesce a síli pre onestulu portatoriu de socóte, sê recunósca in scrisu crim'a unui blastematu si afurisítu, care cu câte-va mii de livre voesce a scapà de rusine.

Ea povestì intemplantia cu elocintia indatenata, si cu stralucit'a sa fantasía mari colórea icónei despre reutatea ómeniloru, si despre nevinovati'a calcata cu piciórele. Ea insa-si erà mahnita de nou pana la inima.

„Apoi“ disa regele cu unu tonu de mirare: „numai atât'a, si nimicu mai departe? Ce ne pasa nóua de acést'a? Las' sê-se 'nrigésca tribunalele de ei; ele vor sci pedepsi pre vinovatulu. Si acù ascultâ-mi povestea despre intemplantia curiósa a domnisiórei Autun.“

„Mi iéu voie a-ti aduce aminte Sire, câ daca vom aseptà pana mane, tribunalele nu vor mai avè de lucru. Daca dechiararea portatoriuului de socóte, vine in man'a lui Gatry, si daca Larmes va scapà, numai acest'a va fi osendítu, ér' cel'altu ca unu deregatoriu credínciosu, va fi stimatu, cu tóte câ pre Maestatea Ta te-a insielatu cu unu milionu.“

„Dreptu ai. Trèbue sê-o dau de scire cardinalului.“

„Elu e unu patronu mare alui Gatry, precum audu.“

„Sêu ministrului de politia. Elu indata ar potè tramite pre atare omu credinciosu la portatoriulu de socôte, ca sê le scie tôte mai de apròpe dela elu. Si atunci sê faca dupa dreptate.“

„Minunatu, Sire! trèbue sê-ti admiru de nou intiepleciunea si inim'a cea buna. In adeveru la aceea n'am cugetatu cumca, daca politi'a-si va potè pune man'a pe scrisòrea propria alui Gatry, ce se afla la portatoriulu de socôte pentru descriere, atuncea Gatry s'a prinsu si s'a vendutu pre sine insu-si.“

„Firesce! Esci inca copila, Marquise, de te miri asià tare de cùrgerea cea mai sîmpla a lucrurilor. Asià ceva se pòte intemplà indata. Lasu ca ministrulu... sêu de nu me 'nsielu, siefulu politiei nu e departe.“

Regele trasa clopotielulu. Se infatisià unu servitoriu de curte. Siefulu politiei fu chiamatu la rege in cabinetulu venetu unde densulu si intrà.

„Èr' Dta,“ disa câtra Marquise la indepartare, „pana atuncea remani aci. Amendoi trèbue sê ne ridemu de domnisiór'a Autun.“

VI. Resultatulu.

Erà sér'a tardiu. Larmes portatoriulu de socôte siedeà intristatu in chili'a sa lenga mès'a de scrisu, si faceà nisce insemnâri. Colas steteà lenga elu.

„Acù, fetulu meu,“ disa betranulu dupa finirea lucrului, „nimicu nu-mi mai zace la inima. Tòte sunt in ordene, fie ce va fi, dar' eu nu me dechiaru in veci nici cu gur'a nici in scrisu, câ sum partasiu la furtulu cassei. Fie voi'a Domnului. Consciinti'a curata, Colas, e unu ce maretiu; câci cu ea poti sê te ridi in fati'a unei turme intregi de politiali, spendiuratori si torturatori, ha si infernului. Si d' asi fi tramisu la muncire pe nâi, asi merge totu ridiendu.“

Batura la usia. Intrà unu deregatoriu dela politia, si in intunereculu serei peste usi'a deschisa se poteà observà afara o multime de ómeni inarmati.

Deregatoriulu cercetarea sa si-o desvinovati cu demandarea mai innalta, si intrebà dupa D. Larmes. Acest'a galfedindu si tremurandu 'si

spusa numele. Colas inspaimentatu se cutremurà, si nu se poteà tienè pe picioare.

„Avutu-ai Dta asta-di“ disa deregatoriulu câtra D. Larmes, „o convorbire de mare insemnetate cu D. Gatry?“

Portatoriulu de socôte s'a inchinatu; n'a fostu in stare a-i dice nici „da.“

„Ai inca siedulic'a, ce ti o-a datu Dtale pentru descriere?“

Portatoriulu de socôte s'a minunatu de atòtasciinti'a politiei, si se uità câtra deregatoriu cu o cautatura incremenita si cu gur'a cascata.

„Voiesci Domnulu meu a-mi respunde?“ contínuâ deregatoriulu cu mai multa seriositate.

Portatoriulu de socôte se inchinà de nou.

„Respunde-mi Dle, te provocu in numele regelui, si daca siedulic'a se afla la Dta, sê mi-o predai fàra contradicere.“

Portatoriulu de socôte tremurandu se pusa la o masutia, scòsa sieduliti'a d'intr' unu bugelariu, si o intînsa incremenitu deregatoriului.

„Acù te rogu, Dle Larmes, sê vini cu mine. Afara ne ascèpta o careta.“

„Unde?“ strigà Colas desperatu. „Elu nu e vinovatu. Du-me si pre mine Dle. Eu le sciu tòte; eu le voiu spune tòte.“

Deregatoriulu se uità cu mirare câtra tènèru, si i disa: „Cu tòte câ nu sum insarcinatu a duce pre nimenea altulu, decâtu numai pre D. Larmes, la siefulu politiei secrete, — totu-si 'ti implinescu dorinti'a. Dta, Dle Larmes, mi se 'mpare câ esti prea neliniscitu. Ràdiema-te de mine!“

„Lasa pre tènèrulu acest'a aici,“ disa D. Larmes, „daca nu esci insarcinatu de a dreptulu a-lu duce si pre elu. Elu nu-mi pòte ajutà in caus'a acèst'a; voiu spune eu adeverulu si fàra densulu. Numai amicèti'a lui câtra mine l'a induplecatu la rogarea acèst'a neprecugetata. Sciu eu, cine m'a acusat pre mine, si pentru ce sum prinsu. Acel'a e D. Gatry, principalulu meu. Eu te insotiescu.“

Omulu politiei disa: „Eu nu me amèstecu in treab'a Dtale cu Gatry. Dta de siguru vei avè onóre a-lu vedè. In minutulu acest'a e prinsu si densulu. D'in contra, sum silitu a te rogà Domnisiòr'ule, sê me insotiesci si Dta!“

„D. Gatry, sê fie prinsu?“ disa portatoriulu de socôte inghiatiatu de jumatate.

„Da n'audisi?“ strigà Colas cu bucuria: Gatry e prinsu, Dta esci scapatu. Acuma le intielegu, le vedu si le sciu tòte, tòte. Vina, vina! Oh!“ contínuâ tènèrulu esaltatu radîcandu-si manele câtra ceriu: „Oh tu neasemenatu pretiòsa,

dieésca....“ Putienu a lipsîtu de nu disa Paulina. Elu totu-si s'a reculesu.

Luara paleriile, urmara deregatoriului politia, se pusera in careta, si mersera. Ministrulu de marina era la ministrulu de politia. Portatoriulu de socote — spusa totu ce numai sciù. Domnulu Gatry prin negarea trufasia la confrontare si-a vendutu consciinti'a reutaciósa. Insa candu i aratara scrisórea manei sale, si candu cu portatoriulu de socote fu infatisiatu, — 'si perdù intieptiunea, si se rogâ de crutiarea familiei sale.

D. Larmes si Colas fura lasati acasa inca in sér'a aceea. Colas indata, se si luâ pe ascunsu câtra chili'a Paulinei, unde vediù lumina, ducandu-i subsuori legatura de note, si strensa pre fro-

mós'a sora, carea steteà innaintea lui in vesminte de balu, unde era sê plece, câtra bratiulu seu celu credinciosu si multiamitoriu. Totu in sér'a aceea in balu, Paulin'a strensa man'a entusiásmatului principe Soubise cu recunoscinti'a cea mai caldurósa, si-i sioptî! „Dta ai facutu o fapta angerésca!“ In sér'a aceea, dupa balu, principele se pusa in genunchi innaintea dómnei Pompadour dicandu: „Trèbue sê te adorezu; Dta esci mai multu decâtu unu angeru!“ In urma totu in sér'a aceea marturisî Ludovicu alu XV. in bratiile iubitei sale: câ elu nici candu n'a fostu remuneratu mai frumosu de câtra ea, ca asta-di pentru intemplarea acést'a simpla si nebuna.

(Va urmà).

T A N G U I R E.

Vjunsu-ai o poete in alta regiune
Neatînsa de nacasuri ce-acì te-au infestatu;
Dar' noi si-acuma crèdemu: câ marea-ti misiune
Romana si acolo o faci neinctetatu;
Esprime-ti dar' dorerea de secole repusa
In sînnulu gîntei tale prin negre uneltîri;
Cunu siru de suferintie ca-adesiori supusa
Marétia ta natiune la mii de tanguiri;
Crsit'a o acusa câ n'a voitu sê fie
Romanului fidela, ci totu l'a amagitu;
Etempulu ca sê 'ncete negrit'a de urgia
Se 'ncete si romanulu a fi nefericitu.
Insira-i suferinti'a si canta-o cu dorere;
Vréta-ne trecutulu, ca-unu mare delegatu:
Nu póte sê mai rabde, ascépta mangaere
Cunu populu ce de seculi prin rele s'a luptatu.
 (Gherl'a.)

J. Papiu.

C a r i n u.

(Novela istorica dela Jókai trad. de J. Codreanu.)

(Urmare.)

II.

Ce fenomene admirabile esistau odata, câ adeverulu invingea asupra poesiei, si simplele invetiaturi crestine asupra mithologiei.

Religi'a fabulósa, care cuprindea in sîne numai poesia, placeri, desfatâri, cu unu cuventu amorulu pentru tóte, — era o umbra pe lenga aceea, ce se pronuntia de o fiintia innalta nevediuata.

Cum s'au recitu cu incetulu altarele dumnedieloru Olimpului, si cu ele sentiemiintele adoratoriloru; cum

aceste s'au aprinsu de reverinti'a câtra unu Dumnedieu atotu-putèrnicu.

Ceriu lu acest'a e secretulu secreteloru! Nu-i poti vedè adencimea si innaltimea; de câtu 'ti spune numai o sperantia perpetua, câ d'incolo de ceriu este alta lume, pe lenga care acést'a e numai o umbra, si cu câtu aici e mai intunecósa umbr'a, cu atâtu acolo e mai stralucitoriu adeverulu.

Acestu principiu a fostu, care a invinsu; pamentulu

a incetatu de a mai fi arestu, mórtea n'a fostu dorere, si imperatorii atotupotenti.

Pe tempulu lui Augustu diceà unu poetu: „Daca te persecutéza Rom'a, unde sê fugi d'innaintea ei? ori unde sê emigrezi, totu in manile Romei esti!“ Relligiunea ast'a nóua la totu persecutatulu i-a aratatu locu de scapare.

Acésta credîntia a trebuitu sê invinga; nu peste multu s'a contopitu intr'ens'a persecutatulu si persecutoriulu, câci acésta pre cel'a-lu mangaià, ce patîmeà pe nedreptu, si pre cest'a 'lu iertà, ce faceà nedreptate.

Indesiertu incercau cele mai crudi intreprinsuri asupra noiloru crestini, câci cu atât'a mai tare se intareau in credîntia; indesiertu le luà viati'a, câci sangele martîriloru erà numai unu sîgilu a invetiatureloru crestinesci.

Carinu in sa a aflu unu altu soi de martîrismu; densulu n'a mai chinuitu; n'a ucisu, de care martîrii 'si bateau jocu, si vèrgurele intonandu imne sacre sariu pe altariulu schinteindu.

Carinu pre aceste vèrgure le dadeà pe manile soldatiloru, si cruatele femei, cari nu se infiorau de flàcarile focului mistuitoriu, se ingrozira de acésta rusinare barbara.

Acésta scornitura fusa diabolésca, câci Carinu scia bine, câ invetiaturele crestine oprescu sînuiciderea, si astu-felu curatiani'a sùfletului cere suferinti'a celoru mai grozave torture, ori de ce soi voru fi.

Pentru acést'a, sub domnirea lui Carinu sect'a nóua, 'si cautà pentru ascultarea invetiatureloru mantuitoare, locuri secrete, unde se adunau numai pe la mediulu noptiloru, prin pesteri si cripte parasite, si in reversatu de diori se imprastiau.

Augurii romaniloru sciau despre aceste adunàri secrete, si publicau, câ crestini acolo stengu tóte luminele, si seversiescu cele mai infioratòre fapte; — ce erà cuventu mare, de órece in Rom'a diu'a la amédi se duceau in deplinire cele ne mai audite spurcatiuni.

Manliu plutîndu pe lenga tiermure, se apropià d'in ce in ce totu mai tare de tonurile immuriloru audite; nu peste multu ajunsa la unu créngu secu alu Tiberului, unde aflà, ca la dóuadeci de cinuri góle.

Privindu inprejurulu seu, vede nesce ruine intre cari erà unu edificiu solidu. Sonurile canturiloru de aici se audiau.

A incungiuratu edificiuulu; lun'a luminà ferestele si rendurile stelpiloru, dara figure omenesci nu vediu. Inim'a-i bateà, reimaginandu-si mitologiele de strigoi audite in anii copilariei sale, credînti'a lui i presentà fantómele cele mai ingrozitòre. Se pareà câ viséza, si vede intr'ensulu figur'a amantei sele Sofroni'a in o stare solida si blanda, care in catu-va i restaurà curagiulu.

In sfersitu 'si luà curagiu, si eliberandu-si man'a de sub paliu, o asiedià pe manunchiulu spadei, intrà cu pasi resoluti in antecamer'a edificiuului. Candu ajunsa la mediulu-locu i trasa atentiunea o gaura quadrata lenga picioarele sale, unde poteà sê véda in adenculu edificiuului; tonurile de cantu de aici se audiau.

Asià dara aici erà locul de rugatiuni a crestiniiloru.

Manliu in umbr'a unoru stelpi, diari dóua renduri de figure innaintea sa, barbati acoperiti pe capu cu glugele, si femeile cu veluri pana la pamentu. Cantau óre-si

care melodii triste. Sonurile erau pline de nesce jaluri abdicatòre, de o dorere lina, maiestósa.

D'indereptulu salei ardeau câte-va candelu, la a caroru lumina gâlfeda vediu Manliu o figura de omu mortu, restignitu pe o cruce, cu cununa de spini pe capu si intru o cósta cu o rana d'in care curgeà sange.

Acesti'a suntu dara acei cumpliti sectari, cari sub umbr'a noptii 'si tienu adunantiele nefande, cugetà Manliu, punendu-si man'a pe spada, si in nalucirea sa cugetà câ vede d'in ce in ce pre acelu ucisu aplecandu-si totu mai tare capulu.

Corulu incetà, si unu barbatu caruntu, imbracatu intr' unu vesmentu lungu, se apropià de picioarele celui restignitu, de unde redîcà unu potîru, pre care atîngandu-lu de budiele sale 'lu sarutà de trei ori cu o pietate divina.

Manliu in locu de pietate a vediutu o insetosiare spurcata de sange in fati'a monstruósa a caruntului, si i-se pareà câ prin acele matànii a barbatiloru si a femeiloru, vede miscàri desfrenate, si cugetà câ acelu potîru (pocalu) la a cârui redicare toti 'si plecau càpetele, e plinu cu sangele omului omoritu in chipu infioratoriu.

Betranulu grai cu unu tonu tremurandu: — Éta acestu pocalu e sangele lui, care s'a versatu, ca sê ne rescumpere; acestu pocalu e suvenire sacra, ce spala pecatele! acestu pocalu e aliantia, prin care vomu fi un'a. Apropiati-ve de acestu semnu santu, si fiti curati prin sangele celui mai curatu.

Manliu 'si apucà intre fiori manunchiulu spadei in mana, si candu vediu, câ o femeu innalta, imbracata cu vesminte albe redîcandu-si velulu depe fatia, se apròpia de betranulu caruntu, si primesce pocalulu, — cu inspaimentare 'si trasa spad'a, si navalì prin cuadratu in mediulu-loculu adunarei.

— Stati pe locu asasîni grozavi, urlà cu o furia órba. Voi apostolii diaboliloru; ce faceti aci?

Adunarea neci câ s'a miscatu. Erà pregatita pentru asèmene atàcuri. Barbatulu caruntu respunsa liniscitu:

— Rogâmu pre Dumnedieu.

— Blastematu sê fii, cand pronuntiasi acestu cuventu! Seversiti fapte, pentru care nici nóptea nu e destulu acoperementu; ucideti ómeni, si ve sîliti unulu pre altulu a-le be sangele, si dupa ce ve cuprinde o betia satanica, stengeti facelele, si impliniti cele mai dejositòre si dobitocesci pangaritari.

— 'Ti va parè reu, de ce ai disu Manlie Sinistre! grai o femeu ce sta lenga omulu caruntu. Totu acea femeu, care luà adinaóra pocalulu d'in manile betranului. Manliu trasari, audindu tonu cunoscutu si ensu-si numele seu, si candu femeea 'si radîcà velulu, vediu standu innaintea sa fati'a nevinovata si blanda a Sofroniei, cu privirea-i liniscita, cu dimbetulu seu cerescu.

— Sofronia.... ingemù Manliu scapandu d'in mana spad'a redîcata, si intru atât'a-i innadusià dubiulu inim'a, in câtu erà de credîntia, câ vede unu visu infioratoriu, si disa gangavindu.... dumnedieii Olimpului... lasati-me sê me trediescu.

— Tu esti trédiu, disa Sofroni'a, radîcandu-lu cu man'a insusu. Privesce in ochii mei, eu sum Sofroni'a, amic'a ta d'in copilaria.

— Dar' acestu pocalu, in care e sange...

— Sange numai acelu, carii credu, suvenirulu de sange acelu, carii 'si aducu aminte, — atînge-lu cu budiele tale.

Manliu cu o infiorare retrasa gustâ continenerea pocalului, si disa minunandu-se.

— Acest'a e vinu... dupa acést'a cu unu tonu regusitu intrebâ, trasarindu de o frica necunoscuta. Si acea figura moribunda acolo?

— Acel'a e chipulu mantuatoriului Christu.

Manliu cuprinsu de mirare, vediù câ acel'a e numai unu chipu zugravitu.

— Voi adorati pre unu omu mortu.

— Pre Dumnedieu, care s'a facutu omu, ca sê môra.

— Nu se pôte.

— Dumnedieii Olimpului, au luat fatia omenésca pe sîne, ca sê guste placerile acele, a caroru dulcétia este insoita numai cu semtiurile omenesci? Dumnedieulu iubirei a imbracatu fatia omenésca, ca sê semtia acele doreri ce supera pre ómeni, lipse, rusine, persecutâri si mórte martîra. Dumnedieii Olimpului ieu forma de omu, ca sê arate muritoriloru drumulu câtra tartaru, Dumnedieulu iubirei s'a facutu moritoriu, ca sê arate calea câtra ceriuri! Dumnedieii Olimpului, imbracati de figuri stralucitóre imperatesci, ceru sacrificie, auru, temple stralucitóre, hecatombe sangeróse, spoliu de triumfe, si promitu pentru densele vietîa lunga, averi, casteluri si nóua triumfe: Dumnedieulu iubirei e mortu, si fiintia seraca, care nu cere alta, decâtu inima curata, si care nu promite nemicu d'in cóce de mórte, si alu carui sîmbolu e acel'a, câ tóte suferintiele suntu d'in cóce de mórte, si tóta bucuri'a d'incolo de mórte....

Toti stêtera sub aceste cuvinte cu cãpetele descoperite fãra voi'a loru. Si Manliu facu asémene, fãra ca sê scia, ce lucra. Acei'a au ingenunchiatu si densulu cadiù pe genunchi.

— Fãra cuviintia v'am persecutatu, — disa desfacandu-si peptulu. Isbanditi-ve asupra-mi.

— Dumnedieulu iubirei vestesce iertare gonitoriloru. Du-te in pace d'in acestu locu, de ne vei tradã, de ne vei ucide, de ne vei torturã, noi ne vomu rogã pentru tine.

— Blastematu sê- fie acel'a cùgetu, ce ar concede acést'a. Nu ve potu lasã mai multu liniscitu, câci ai altu itu neodihna in inim'a mea. Ah dã-mi mangaiare; dóua ceriuri trêbuie se perdu, unulu colo susu, si altulu in inim'a ta.

— Ceriulu iubirei nu e inchisu dela nimenea, disa Sofroni'a cu o pietate santa, aratandu câtra ceriu.

Manliu apucã topindu-se, man'a 'ntînsa câtra densulu, si ducandu-o la budie, intrebã cu semtiuri blande de Sofroni'a:

— Si inim'a t'a?

Sofroni'a cu unu dimbetu cerescu responsa.

— Dumnedieulu iubirei nu opresce amorulu adeveratu.

Manliu cu fatia fericita cadiù la picioréle vèrgurei, lipindu-se cu supúnere de dens'a, ca unu leu imblanditu, si in sala se intonã imaulu veseliei.

Patriarculu caruntu 'si pusa manile pe capulu noului catecumenu plinu de gratia, si Dumnedieu priviã peste toti binecuventandu-i.

III.

Betranulu Mesembriu in diu'a urmatóre, chiamandu-si fi'a la sîne, incepù a-i vorbi despre Manliu, laudandu-lu dupa meritele sele.

Fati'a vèrgurei ardeã supt aceste laude, si declarã

cu senceritate parintelui seu, câ iubesc demultu pre tînerulu erou.

Bucuri'a lui Mesembriu nu aflã cuvinte, o imbratisiã, si intre làcrimi de bucuria o pusa in bratielu lui Manliu, care sosf acum.

— Unic'a mea binecuventare spre tine: balbaiã cu tonu tremurandu.

— Ah parinte, disa Sofroni'a trista. Nu dice, câ unic'a ti binecuventare. Tu inca mai ai o fêta.

— Acelei'a unicu-mi blastemu. Grabiti de ve cununati, si ve duceti de aici departe, departe. Acolo, unde nici norii nu umbla. Acestu pamentu e impovaratu de pecate. Fugiti, fugiti, sê nu-ve ajunga pericolulu. Eu numai unu momentu de fericire mai oftezu; sê ve vedu cununati, traindu in fericire peste cele dóua mări, apoi vina mórtea, vina Carinu.

Manliu s'a dusu in Rom'a, sê-si gatésca cas'a pentru nunta, si éra-si suindu-se calare porni tardiu sér'a câtra locuinti'a de véra alui Mesembriu.

Erã tempulu dupa mediulu noptii, ceriulu innouratu; numai in pasi poteã sê mérga, candu ajunsu pe unu podu, vediù ceva grupa de ómeni apropiindu-se depe unu drumu laturalu.

Se vedeã a fi o adunatura de ulitiárnici escortati de cati-va soldati. Manliu multiamî soldatiloru, si continuã drumulu.

Numai atãtu i-a fostu batatoriu la ochi, câ in urm'a grupei vediù calarindu o femée innalta, imbracata cu unu vesmentu albu, care vediendu câ Manliu stã, si dens'a stete, ca candu ar avè óre-si care suspitiune; dara se despartira fãra cuventu.

Acum poteã sê diarésca colosalulu castelu alui Mesembriu, candu vede de odata vis-a-vis cu sîne o lectica impodobita cu petri scumpe, la ruda erãu prinsi doi catîri in sarsame aurite, in care pe atunci numai cele mai de frunte femée se obicinuiãu a caletori. Innainte si de d'in dreptu mergeau câta doi sclavi.

Manliu cu atãtu mai tare fu surprinsu, candu d'între perdelele de matasa diaresce o figura urita, stricata de versatu, in care cunoscu pre Aevius, amaritulu de poetu, care dedusa genealogi'a la ogarulu lui Carinu, dela lupóici'a lui Romulu si Remu.

Manliu dimbi a ride la vederea acestui panegyristu.

— Dar' pre tine Aevius decandu te pórtã imperatorele in lectica, ca pre o domnisióra de cele bune?

— Oh, ai mila Manlie, si nu me ride, eu sum celu mai nefericitu poetu in lume. Jeri am auditu câ Carinu voiesce sê surprinda o secta nóua pre ripele Tiberului, eu m'am suitu calare, ca sê fiu de fatia la acea espediune. Sê vedi in sa ce mi-s'a intemplatu pe cale; m'am intalnitu cu unu demonu da femée frumósa, care vediendu-me calare, m'a imbiatu sê siedu cu ea in lectica, si pana m'am suitu eu pe de o parte, dens'a pe ceea-l-alta parte a saritu pe calulu meu, si eu am remasu cu lectica ast'a, dicandu-mi câ de sum poetu sê desponu cu Pegasus; ne mai potendu merge m'am intorsu la Rom'a inna-poi.

— Cine a fostu acea femée?

— Dar' nu-i cunosci lectica? acest'a e vehicululu Glyceriei, si pre mine m'a amagitu Circe, dumnedieiti'a.

Manliu in fug'a cea mai mare ajunsu in curtea lui Mesembriu.

— A casa e Sofroni'a? intrebâ Manliu tremurandu.
 — Ba! dens'a s'a dusu in adunarea crestiniloru.
 Manliu tremurandu 'si redicâ pumnii in susu si urlâ d'in respoteri:
 — Oh blastematu sê fie ceriulu, sub care acést'a s'a potutu intemplâ.
 — Ce-ti e Manlie; intrebâ betranulu spariindu-se.
 Manliu apucâ man'a betranului:
 — Ti-au rapitu fii'a! disa desperatu.
 — Betranulu cadîu ingalbenindu pe unu sietiu, si d'abiâ disa: „Glyceri'a!“
 — Bine dici, ea a rapitu-o. Si eu nebunulu m'am intalnit cu ei, si ast'a inima ticalôsa, n'a semtitu idealulu in apropierea sa. Na'm lipsa mai multu de domne-

diei. Ce e domnirea ta Jupiter, Ormuzd, Zeus, Zebaoth! Voi sunteti diabolii pamentului dar' nici eu sê fiu mai bunu! — Tu betranule aduna-ti blastemurile, si incepe de demaneti'a si nu incetâ pana sér'a. Eu pona atunci voi lucrea.

Bietulu betranu lesinatu d'abiâ, potù sê exprime:—
 — fic'a mea . . . oh fic'a mea
 — Fét'a ta? disa Manliu plinu de turbare, — pre un'a voi isbandi o, pre alt'a voi omori-o!.. A te cu tine!
 Cu acést'a sarî pe calu si se repedi ca fûlgerulu la Rom'a.

(Va urmâ.)

Revista de dóua septemane.

Trecûramu cu multa nevoie si peste diu'a cea memorabila a gratulârilor, peste diu'a cea d'inteia a anului 1865. dicu: cu multa nevoie, câci pecandu pe sate, orasiile diu'a anului nou e diu'a bucuriei ce o-a facutu Domnulu pentru ca cunoscutii, si amicii sê doréscu unulu altui'a multi ani fericiti d'in inima curata, -- la noi pe aici e diu'a ce o-a facutu Domnulu spre mahnire a tuturor'a, carii pórtu numai ceva-si vesminte de dómne-ajuta.

Candu 'ti vine atare copilu la diu'a anului nou sê-ti gratuleze, poti sci inca innainte de a-i audi cuventulu, câ gratularea densului nu însémna nici mai multu nici mai putienu, decâtu:

Ich wünsch' Ihnen . . . . .
 Weisz selber nicht was;
 Doch greifen Sie in Sack
 Und schenken Sie mir was.

Si daca 'ti vinu numai vr'o 10. copii, vr'o 5. mai mari, si vr'o 7. betrani, pre cari nu-i poti indestuli cu câti-va sieseri, precum avui onórea rara si eu, decandu am facutu cunoscentia cu Redactiunea si típografulu acestui diariu: atuncea dieu nu prea 'ai voia a te imbucrea de anulu nou.

Acuma ori si cum, trecûramu si peste nevoi'a acést'a. Insa la intrebarea, câ ore aduce-ni-va anulu 1865. mai multa bucuria decâtu cei doi trecuti, respundu cu semnulu?

Destuln câ am intratu in elu, ca intr'o tíera negurósa, prin carea trêbue sê peregrinâmu.

Si noi peregrinâmu totu mai departe, fâra ca sê scim: candu si unde ni vom aflâ locu de repausu?

Bune Dómne! si câti sunt de aici'a, cari ar dori sê

véda si mai departe decâtu o di peste negur'a acést'a si sê scie câtu de putienu d'in misteriile viitoriului.

— Asi da viéti'a jumetate d'asi vedè pre alés'a inimiei mele! striga ténérulu esaltatu.

— Veni-va óre si mirele meu? intréba suspinandu fat'a de 16—20 ani, (cele peste 20. suspinandu si mai tare dicu asiâ: elu trêbue sê vina inca in anulu acest'a!)

— Credu intr'unulu Ddieu si in organizarea comitateloru, câ voi capetâ si eu atare deregatoria, o leafa mai marisióra; -- dice deregatoriulu leganatu in dulcea sa sperantia.

— Fâra 99. de procente nu voi imprumutâ nimerui'a; dice avutulu superbu.

— Si eu, oftéza seraculu care se lupta necontentitu cu neaverea, asi fi fericitu, d'asi avè atare vesmentu de iérna si pana mea de tóte dilele.

Si asiâ mai departe.

Toti ar dori câta ceva, toti ar voi sê scie: ce va sê li aduca viitoriulu?

Nimicu imbucuratori; celu putienu pentru Redactiunea „Aurorei“ nu; câci estu-tempu are cu multu mai putieni prenumeranti, decâtu chiaru si in semestrulu trecut.

Redactiunea a speratu, câ celu putienu estu-tempu nu va fi silita a acoperi spesele típariului d'in pung'a sa, si éca! proverbiulu némtiului:

Wer auf die Zukunft traut
 Der hat auf Sand gebaut,

se adevéresce d'in cuventu in cuventu, însa ce nu-ti face iubirea de natiune?

De aceea dieu nici eu nu-mi frangu capulu asupra viitoriului. Ore pentru ce? sê speru si eu, ca altii mai

multi, numai ca apoi viitoriulu sê me insiele cu atâtu mai tare? O ba! Fie ce va fi, numai in presînte sê nu-mi lipsesca nimica.

Ah iertare! acû observu, câ gur'a dice, gur'a m... , câci eu multu, prea multu me ingrîgescu de viitoriu, in sa de balulu viitoriu a juristiloru. Da, da, vom merge si la balulu juristiloru ce se va tienê la 30. Januariu e. n. in sal'a cea grandîosa a noului redutu.

Senguru numai cûgetulu: a merge la unu balu stralucitu, e destula grige pentru unu tîneru, câci in locuri de aceste usioru 'si pôte perde, — nu pung'a, câci ast'a n'a-junge multu, ci averea cea mai scumpa: mintea si inim'a.

Credeti-me fromose cetîtore, câ balulu nici nu se pôte numi altucum pentru unu tîneru, decâtu: loculu pèrderiloru, si vét'r'a furturiloru, unde furii, acesti placuti furi sunt provediuti cu armele cele mai periculose ce numai esîstu. Cum nu? Candu vedi in sal'a cea brilanta o multime de ochi infocati, totu ca nisce sagete necrutiatore, fetie albastre, atragatore si incantatore, si surisu amicabilu depe buzele atarei angere: esti desarmatu, ai perdutu lupt'a, indesiertu te opuni, câci in balu ele sunt mai tari si devinu invingatore.

Da, femeile tote, chiaru si candu ti-se arêta mascate, sunt periculose pentru noi.

Apropos mascatu!

Acî vi spunu o intemplantare sioda d'in balulu mascatu de ieri.

Eu si fratele X. d'intre romanii d'in Pest'a inca merseram la balulu mascatu de ieri, si in adeveru: eu nu me potu plange câ nu m'am petrecutu bine intre mascele cele glumetic. Spiritu, voia, gluma domniâ pretotindenea.

Dupa 12. ore, obositi de atâta toiu, si viri-vari, cercetaramu localitatile de recorire.

Acî fratele X. care avea vr'o cate-va cunoscute in balu, se detiermuri a imbraca in domino; cu tote câ eu i-am dechiaratu, câ eu nu remanu nici unu minutu mai departe.

Elu asiâ facu, precum spusa, si l'am asceptatu pana candu s'a mascatu.

Acû ne despartiram, si eu me facui, câ plecu câtra casa.

Ast'a in sa n'o facui; ci m'am dusu sê me'mbracu si eu mascatu ca feta.

Cine me cunosce, va potè cugeta indata ce feta fromosa am fostu, câci pre tote fetele d'in balu le-am intrecutu in innaltime cu unu capu.

Indata si incepui a atacà pre fratele X. cu glume si adeveruri impertinente, cuprindindu-lu de alta parte cu nisce espresiuni binesunatore la urechile barbatiloru, incepui apoi cu frase a câroru fie care cuventu espira amoru infocatu si eternu duratoriu.

Fratele X. necunoscandu-me sub masc'a femecea, fu rapitu, incantatu, numai despre aceea nu era in curatu: care d'intre noi doi mascati va fi insielatulu.

Me rogâ pe toti santii lui Ddieu, sê me deslarvezu in atare cotu ascunsu a salei. Eu in sa am fostu tare in propusulu meu, câ acuma nu, pana mai tardiu.

Ce a avutu deci a face?

A cugetatu, câ vr'o doua butelii de champagne me vor face sê depunu larv'a si sê me veda câtu mai curendu.

Vedeti ce curiosi sunt si barbatii!

M'a invitatu la recoriri; eu m'am convoitu.

Si dupa ce petrecuramu doua butelii de Champagne ce le si solvi densulu, nu m'am potutu rabda sê nu implinescu rogarea fratelui X.

Eu m'am deslarvatu! si fratele X. vedindu cu cine are de lucru, fugi furiatu d'in sala, binecuventandu-me cu injurările cele mai grose pentru glum'a acest'a nevisata.

Asiâ se insiela omenii unulu pe altulu, nu numai in baluri mascate, ci si aieve in viati'a de tote dilele.

Balurile mascate sunt forte dese in Pest'a, incatu asi potè dice, câ abiâ trece o di, in carea sê nu fie anuntiatu pe pareti totu cu nisce litere de câta unu cotu atare balu mascatu; si totu-si, aceste eu nu le aflu asiâ de interesante, ca cele depe orasiere mai mici, câci aci abiâ te poti petrece cu cineva, abiâ poti vearsa si satiriza pre cineva, câci nu cunosci pre nimenea, prin urmare nici nu cunosci partea cea mai slaba a respectivului, pe candu d'in contra in orasiere mai mici cunosci pre totu insulu d'in dogă in dogă, si glumele potu invesece o fatia câtu se potè de voiosa.

Ah, in Paris, cu tote câ nu se cunosc respectivii, credu, câ balurile mascate sunt forte interesante, firesce câci acolo nu lipsesce spiritulu, ce e inim'a balurilor mascate. Conversarea francesiloru chiaru si despre nimic'a e atâtu de interesanta, câtu o poti ascultà cu placere o di intrêga, pe candu nemtii si altii nu-ti sciu vorbi nimicu interesantu daca n'au atare objeptu. Sunt si esceptiuni.

De aceea nu credu ca balurile mascate d'in Vienn'a sê fie cu multu mai vioie decatu aci in Pest'a; potu fi mai grandiose, mai splendide, dar' in privinti'a glumeloru — nu credu sê ne intrêca. In anulu trecutumi se mpare-Vienezii adusera la balulu loru câti-va individi de adreptulu d'in Paris, ca acesti'a prin glumele si conversarea cea viua a loru sê delecteze pre Viennezi.

Aflandu-me acû ocupatu de baluri, 'mi aducu aminte si de balulu gimnasticiloru d'in Brasiovu. Redactiunea acestei foi inca primi invitare la acelu balu, in sa nepotendu luà parte, doresce cu mine d'inpreuna succesulu celu mai brilantu, ca asiâ gimnastic'a romaniloru Brasioveni sê nu remana numai planu ca multe alte intre-prinderi, ci sê se si realizeze.

Reuniunea femeiloru romane d'in Brasiovu, credu câ si cea d'in Lugosiu, va da câta unu balu spre scopulu celu frumosu filantropicu, ce l'a intreprinsu si cutezu a crede, câ balurile de estu-tempu nu vor deminti renumele celoru d'in anii trecuti, câci totu ce este incredintiatu ingrigiriloru femeesci, nu potè reesi altu-cum, decatu frumosu; de aceea aceste doua reuniuni in proportiune a facutu mai multu pentru interesele natiunale, decatu Asociatiunile nostre cele renumite, cari necunoscandu-si misiunea loru cea marêtia se degradara de comitete simple pentru ajutorarea tenerimei. Ore vede-vom candu-va si atare resultatu literariu d'in sînnulu acestoru Insotiri: e o intrebare atâtu de mare, la carea numai intielepciunea Asociatiuniloru ar potè da respunsu. Credu in sa câ cea mai mare parte a membriloru totu-si va desvoltà de acuma innainte mai multa activitate lenga — mès'a de biliardu, si in — baluri.

M. Besanu.

Cununa de varietăți.

(*) O solemnitate grandioasă. După cum ne înștiință stim. nostru corespunzător, diu'a anului nou năci o dată nu a fostă asiă solemnă pentru romanii d'în întregu comitatulu Aradanu, ca și acuma. Cu două zile înainte sosiău romanii Aradani de prin toate partile în Arad, ca să bineventeze la anul nou pre nou denumitul comite supremu alu comitatului Aradanu, pre barbatulu doririloru, pre Ilustr. Dnu Georgiu Pop'a. După finea liturgiei celebrate de ensu-si Ilust. Episcopu totu pornira sub conducerea D. protopopu Ioane Ratiu, ca să gratuleze și să rōge pre Ilust. sa D. Episcopu să li fie conducătoriu, și cererea fu primită cu bucuria. În sal'a cea mare d'în edificiulu Comitatului tienū Ilust. Sa D. Episcopu cuventarea sa cea frumoasă, în carea descrisa marea bucuria a poporului, cu carea acest'a saluta denumirea Ilust. D. Georgiu Pop'a de comite supremu alu Aradului rogandu totu de odată pre Ilust. Comite să binevoiescă a aduce la cunoscint'a Maestății Sale recunoscint'a poporului. Ilust Dn. Georgiu Pop'a multiamă pentru manifestarea acest'a sincera. Urările nu voiau să mai încete. Sēr'a la 7. ore totu se coadunara în institutul Clericalu, și de acolo porni condusulu cu facie și stindarde natiunali, între sunetele marsiului natiunali; și ajungandu la cas'a Comitatului poporul era dede spresiune sentiminteloru sale de bucuria prin sp. D. J. P. Deseanu. Urări entusiastice. Ilus. Comite innaintea edificiului multiamă cu capulu descoperitu. Apoi resună imnulu poporalu si „Descēptate romane.“ Nūmerulu omēniloru coadunati 'lu pune la 5000 sūflete fără straini. Romanii au prezentatu iubituloru comite supremu unu stindardu natiunali, rogandu-lu să-lu puna în sal'a cea mare a Comitatului; era Ilustrulu Comite li promisa, cumca în casu de lipsa va flutură stindardulu prezentatu și în publicu.

(*) Parasirea unui planu de sinucidere. Unu domnu d'în Hamburgu, vedindu bucuri'a universală ce domniă prin totu orasiulu la Cratiunu, atât de tare desperă, încātu 'si luă unu pistolu și porni să iēsa d'în orasiu ca să se sinucida. Trecandu pe lenga ferestele caselorū, vediu pre totu-undene bucuria și fetie voiose, ce-lu făcū să-si veda și mai nēgra senguretatea sa. Aprōpe să iēsa d'în orasiu, vediu prin ferest'a unei case micutie, cum siede la o mēsa o femeie cu doi copii a-isei; — femeia plangea cu amarū, vedindu-se atât de sermana și cugetandu la sotiulu mortu alu seu, cu care serbă sant'a serbatōre d'în anul trecutū cu atât'a bucuria, era copiii siedeau mahnit. Scen'a acest'a-lu miscă asiă de tare pre domnulu nostru, încātu în locu d'a merge să se sinucida, merse într' unu duchianu, cumpară nesce articuli de lipsa, și le tramisa femeii triste, — elu însă se pusa într' unu coltiu se privēsca impresiunea, ce-o va face darulu lui. Vedindu bucuri'a și multiamit'a fiintieloru ajutorate, ajunsă atât de indestulatu cu lumea în consciint'a binefăcerei sale, încātu aruncă pistolulu dela sine, și se dusa voiosu ca să-si petreca și elu!

⊙ Unu advocatu în Angli'a aperă pre o domnișōra frumoasă (careă furasă unele marfe d'într'o bōlta) innaintea tribunalului juratilorū în modulu urmatoriu: „Domnilorū! eu sum rapitu. Dacă 'mi aruncu cautatur'a la admirabil'a fromsetie a acestei domnișōre neaseme-

nate: cetescu d'în ochii ei minunati, cā ea n'a potutu face a cestu furtu, cā ea n'a potutu fi nici seducătoare în casulu presinte, cāci eu me remasiescu cu ori-cine cā ea mai iute ne va seduce pre toti cei de fatia decātu acele marfe miserabile. Dacă ne uitāmu la fromseti'a ei, trēbue să marturisimū, cā acest'a o-ar invidiā chiaru și angerii d'în ceriu, ea-e mai stralucitā decātu lucēferulu dioriloru, diāmantulu d'în Brasili'a 'si perde schintēu'a pe lenga ea. Si acū întrebū Dloru! cum se pōte presupune, ca acest'a fromsetie să se dejosēsca într' atât'a, ca d'într'o pravalia rece, ūmeda să fure nōptea nisce bagateluri, în locu ca ea acest'a angera nevinovată, să dōrma somnulu dulce de nōpțe în patulu celu mōle a ei? Nu ar fi ast'a o nebunia? Dloru jurati! N'am potere să descriu și mai viu nevinovati'a ei, și speru, cā ea va aflā partinire și va sterni simpatia în peptulu Dvostre, cu atât mai vertosu, cāci numai infami'a cutārui vagabundu și mai infamū a potutu redicā acest'a acusare în contra ei, ca astu-feliu numele ei celu nepetatu să fie adusu în gurele omēniloru blastemati și ca vergur'a acest'a dēmna de adōratu, să amutiēsca în veci; și eu ve asfīguru, cā sentiulu de dreptate a Dvōstra ea 'lu va premiā cu o zimbire gratiōsă.“ — Si ce facura juratii? o dechiarara de — nevinovată.

(*) În turnulu unei baserice d'în Antwerpen este unu orologiu, cu care e impreunatu unu aparatu macinalu pusū în legatură cu clopotele, în urmarea carui'a la fie care patrariu de ora se esecutēza pe densele cāta o melodīa cu atât'a precisiune, ca și candu ar esecutā-o o bandă renunită. Numerulu pieselorū esecutaude sue la 99. Asēmene aparatu este și în Austri'a, însă aici numai de trei ori pe di se esecutēza cāta o piesa: demanēti'a, la amēdia-di și sēr'a.

(*) Mōrte d'în negrigintia. În Cincinnati (Amēric'a) o baletista comisa negrigintia, de beu apa rece asiă inferbentată de jocu cum eră; în urmarea carei'a cadiu pe bina numai decātu mōrtă.

(*) Magna ingenia conveniunt. În zilele trecute primiramū dela doi colaboratori stimati ai nostri două balade, ce au totu acela-si obiectu istoricu. Diferinti'a afara de prelucrare, numai în aceea constă, cumca un'a e pusă pe posta în Austri'a, era cēea-l-alta în Transilvani'a.

(*) „Mus'a Romana“ almanacu beletristicu pe 1865. redigeatu de D. Jonu Jovitia a iesitu dejă de su tīpariu. Cuprinsulu almanacului e destulu de largu; — despre care mai tardiu vomu vorbi mai pe largu.

(*) Ilustr'a Dōmna Laur'a Mocioni nasc. Csernovits a binevoitu a prenumerā o sută de esemplare d'în „Mus'a romana“ cu scopu de a-le imparti stīpēndstiloru dotati de ilustr'a familia și tenerimei romane studinte în Pest'a. Multiamita generōsei dōmne, careă dă probe atât de vie despre interesulu, ce-lu pōrta pentru propasirea spiretuală a junimei romane!

(*) Trei tragedie amorose în 24. de ore. În Berlin se întimplara trei sinucideri totu într' aceea-si di. Unu june de 19. și o juna de 17. ani morira a la Demme și Triimpy Flor'a, adeca: 'si luara o chilia în ospetaria, și se sinucisera cu acea deosebire totu-si, cā în locu de veninū, se folosira de carbonicu.

(*) Bietulu crinolinu éra ajunge gonitu. In Paris au inceputu câte-va dame innalte a se lapedà de crinolinu, si se dice că e sperantia de a li urmă si ce.e-l-alte dame. Ar fi curiosu, daca cine-va ar calculà cu câti stèngeni patrati ar fi mai libere stradele d'in Paris in urmarea prigonirei, in care ducu rol'a martîrilor — crinolinelé.

(*) In Brasie u se arangéza dóua baluri romanesi. Unulu e alu gimnasticiloru romani, si se va tiené resp. s'a tienutu in 9 21 Ianuariu ; cel'a-l-altu e alu Reuninei dameloru romane, si se va tiené in 24 Ianuariu st. v. 5. Februariu st. n.

(*) D. C. Essarcu doctor in medicina si licentiatiu in sciintiele naturale in insotire cu D. D. Ananescu licentiatiu in sciintiele naturale deschidu prenumeratiune pentru „Natura“ jurnalul sciintificu pentru propagarea sciintieloru positifé in Romania. Pretiulu abonamentului e 2. galbeni pe unu anu, pentru membri societatii de sciintiele naturale numai pe jumătate. Jurnalulu va aparé odata pe septemana in Bucuresci. Lu recomandamu tuturoru amiciloru sinceri a literaturéi romane — Totu d'in Romania avemu sê anuntiamu st. cetitori aparerea primei fasciole d'in „Romania militara“ redigeata de siese oficiari romani; Dlu B. recomenda cartea acést'a interesanta in „Gazeta.“

(*) Unu presentu de anulu nou. D. redactoru alu „Gazetei Transilvaniei“ Jacobu Muresianu 'si oferéza „Foi'a pentru minte, inima si literatura“ Asotiatuniloru natiunale ca sê o sustiena ele si cu materi'a si cu spiritalu; pentru care ofertu D. Muresianu cere 20 fl. de còla, cu acelu adausu, câ d'in venitul curatu jumetate va da pentru Academi'a romana. „Umoristulu“ face la acést'a urmatórea notítia: De-mi va da cine-va mie cu sil'a 200 fl. atunci dau 100 fl. fórté bucurosu pentru academi'a romana de drepturi!

(*) In comun'a Schweppel d'in Prussia unu invetiatoriu a moritu de fòme. Salariulu de 48. tãleri pe anu si nesce pamentu nu-i fu de locu destulu pentru a se sustiené pre sine si pre serman'a-si familia. Acést'a scire trista o inregistréza tóte jurnalele in colónele sale; — noi inca o inregistrãmu spre mangaiarea sermaniloru nostri invetiatori, ca sê-si aduca aminte, câ altii-su si mai reu dotati decãtu ei, chiaru si in Prusia, la carea se provocau nesce doctori ca la „modelulu organizatiunei de invetiamentu.“

(*) Bravii Logosieni tienura la anulu nou dupa finea servitiului domnediescu o adunantia, unde plecandu d'in incuviintiarea gratiósã a metropoliei romane decisera a alege o deputatiune, carea sê multiamésca Ittei Sale Dlui Andreiu Mocioni pentru nepregetat'a si necurmat'a partinire a tuturoru causeroru nòstre. Deputatiunea s'a si presentatu la Timisiór'a innaintea Ilustrului barbatau de încrédere. — Noi inca-i urãmu fericire neconturbata.

(*) Unu consiliu mare d'in Paris. Nu intielegemu consiliulu de statu, care decide asupra sortii lunei, ci consiliulu friseuriloru, carii aducu legi neresturnabile asupra perului dameloru. Aici se aduna friseurii cei mai vestiti, si tienu cuventãri pline de frase oratorice in favorea cutarei reforme satorinde in privintia periatu-

lui. Dupa siedintia se tiene petrécere, unde vedi pe capurile frumóse a dameloru introdusa in prasa reform'a satorita. Acuma primira modulu de periatu a fromósei Becamier, care intr' altu típu nu-e prea incantatoriu.

Gacitura Lma

Terminulu deslegãri se pune pe 22. Februariu c. n. premiulu va fi unu esemplariu d'in „Mus'a Romana.“

„Aurora Romana“ va aparé totu in formatulu de pana acuma la 1. si 15. a fie-carei lune, contienendu totu númerulu câtã o còla si jumetate.

Pretiulu de prenumeratiune pentru provinciile monarchiei Austriace pe 1. anu intregu 5 fl. v. a., pe 1/2 anu 2 fl. 50 kr. v. a.; **pentru Romania si strainetate** pe 1. anu intregu 7 fl. v. a., pe 1/2 anu 3 fl. 50 kr. v. a.

Prenumeratiune pe trei lune nu potemu primi.

Domnii Colectanti vor primi dela 10. esemplare unulu in daru.

Apelãmu la sentiulu natiunale a tuturor romanilor adeverati, si cu deosebire a braveloru romane, cari in anii cesti d'in urma dèdera atãt'a semnu de viatia, ca in interesulu culturai nòstre natiunale sê concure la prenumeratiune intr' unu númeru câtã mai mare, ca asiã cu atãtu mai usioru sê potemu corespunde acceptãrilor cetitoriloru.

Ioanichiu Miculescu.

Redactoriulu „Aurorei Romane.“

Post'a Redactiunii.

Dlui O. in Clusiu. „Remasu bunu“ dicemu si noi „La damicel'a,“ Dtale pana candu va studiã a compune poesie mai bune in cari pe lenga espresuniile frumóse va fi respectatu si metrulu. Atuncea bucurosu. D'in semestrulu trecutulu lipsesce numerulu 16. si 18. cu cei'a-l-alti 'ti servimu.

Dlui R. B. De „Pecatu“ ne ferimu, in sa „o preumblare pe mare“ ni-ar fi dupa gustu daca marea n'ar fi asiã mare. Propasirea, ce o vedemu in poes'a acéstã d'in urma e laudabila. Poesfele 'si perdu totu pretiulu daca sunt comunicate in doi numeri, deci ne rogãmu de altele mai scurte in sa totu-si perfecte.

Dlui J. P. in Lugosiu. Tare ne mirãmu cum de nu capetati foi'a nòstra regulatu, de órece de aicea se espedésã cu acurateti'a cea mai mare. Avemu datina a pune sub una cuverta tóte esemplarele, câté se ducu la unu locu. Cum se intempla dara, de unii d'intre prenumerantii nostri primescu, éra altii, totu sub aceea-si cuverta uu primescu foi'a. De siguru vin'a nu e a nòstra, ci a postei; ve rogãmu in sa sê reclamatu in data la casuri ca aceste; sê putemu suplini lips'a,

Dlui J. M. in Szilágy-Somlyó. Esemplare d'in semestrulu trecutulu mai avemu, ne lipsesce numai Nru 16. si 18. Salutare fratiésca.

Ne vine cam curiosu, daca cineva reclaméza dupa doi ani, căci asiã abia potemu luã in considerare reclamatiunea d'in lips'a numeriloru respectivi.

Esemplare complete d'in Nru I. a. c. mai avemu.

Redactiunea.

Proprietariu, redaptoru respundietoriu si edatoriu: **IOANICHIU MICULESCU.**